

FACTSHEET SP ONDERZOEK NAAR ZWERFJONGEREN

De SP heeft een forse steekproef gehouden onder 23 maatschappelijke opvanginstellingen in Nederland die zich vooral richten op de opvang van zwerfjongeren. We hebben 44 adressen benaderd, waarvan er 23 hebben meegewerkt aan deze steekproef.¹ In alle provincies zijn een aantal opvangadressen benaderd. Uit de steekproef komt het volgende naar voren:

- De wachtlijsten voor zwerfjongeren lijken wel een loterij. Het is voor een jongere een grote gok of je plek hebt, dat verschilt per provincie en per instelling enorm. (zie bijlage)
- Wachtlijsten kunnen oplopen tot 4 a 5 maanden.
- Instellingen vinden dat zij te weinig plekken hebben.
- Er is onvoldoende vervolghuisvesting. Jongeren komen na de opvang geregeld terecht in louche huizen, worden uitgebuit of komen niet in aanmerking voor huurtoeslag.
- Jongeren moeten vier weken wachten op een uitkering, dit is financieel lastig voor opvangadressen. Het gevolg is dat jongeren op straat komen te staan omdat ze dan de eigen bijdrage niet kunnen betalen en ze aangewezen zijn op de nachtopvang.
- Jongeren hebben vaak schulden, de schuldhulpverlening is niet toereikend.
- Voorkomen is beter dan genezen, eerder inzetten op schooluitval en vroeg inzetten op goede zorg in de gezinnen om te voorkomen dat kinderen op straat komen te staan.
- Een forse meerderheid van de jongeren heeft problemen met drugs en/of alcohol, is vaak depressief en/of getraumatiseerd. De complexiteit van problemen neemt steeds meer toe.
- Samenwerking met andere organisaties is soms moeizaam. Er zijn veel verschillende instanties en hulpverleners betrokken bij een jongere.
- Zwerfjongeren ervaren weinig perspectief voor de toekomst. Het vinden van een goede opleiding, voldoende (na)zorg en een woning is voor veel jongeren een groot probleem.

AANBEVELINGEN:

- Zorgplicht voor gemeenten: geen kind op straat, dat is immers maatschappelijk niet acceptabel.
- Meer opvangplekken met begeleiding voor jongeren.
- Tijdig verstrekken van een uitkering.
- Afspraken met woningcorporaties waardoor jongeren sneller in aanmerking kunnen komen voor huisvesting.
- Betere samenwerking tussen (jeugd-)zorginstellingen.
- Gemeenten moeten voldoende preventieve jeugdzorg aanbieden om te voorkomen dat jongeren op straat komen te staan.
- Nazorgplicht voor instellingen en gemeenten: aanpakken van psychische en verslavingsproblematiek, begeleiding van jongeren naar opleiding, werk, schuldhulpverlening en huisvesting.

¹ We hebben de instellingen twee vragen voorgelegd: “Stel ik ben een jongere die bij uw instelling aanklopt, hoe lang is de wachtlijst? En welke knelpunten komen jullie tegen?”

BIJLAGE

WACHTLIJSTEN

Om een beeld te krijgen van de wachtlijsten voor opvang met begeleiding zijn in alle provincies opvangadressen benaderd met de vraag hoe lang de wachtlijsten zijn. De wachtlijsten verschillen per provincie en per opvangadres. De duur van de wachttijd varieert van dagen, tot weken, tot maanden. Het is voor jongeren net een loterij.

NOORD-HOLLAND:

- 1 opvangadres heeft een wachtlijst van 4 tot 5 maanden.
- 1 opvangadres heeft geen wachtlijst door brede centrale toegang. Opvallend is dat jongeren tussen de 16 en 18 jaar niet worden geplaatst. De jongeren die geen begeleiding hebben van bureau jeugdzorg komen niet meer in aanmerking voor opvang.
- 1 opvangadres heeft 25 jongeren op de wachtlijst, wachttijd is onbekend.
- 1 opvangadres heeft geen zicht op de wachtlijsten.
- 1 opvangadres heeft geen wachtlijst door ketenaanpak.

ZUID-HOLLAND

- 1 opvangadres heeft een wachtlijst van 10 jongeren en 7 jonge moeders. De wachttijd is een paar weken en voor lange opvang een maand of langer.
- 1 opvangadres heeft een wachtlijst van 6/7 jongeren, de wachttijd is tot een maand.
- 1 opvangadres heeft geen zicht op de wachtlijsten, omdat de jongeren zich aanmelden via het loket van de gemeente.

LIMBURG

- 1 opvangadres heeft een wachtlijst van anderhalve maand voor opvang met begeleiding. Voor crisisopvang is direct plek.

FLEVOLAND

- 1 opvangadres heeft een wachtlijst, de doorlooptijd gaat snel, maar heeft geen zicht op de duur van de wachtlijst.

GELDERLAND

- 1 opvangadres heeft geen wachtlijst, omdat het een crisisopvang is.

NOORD-BRABANT

- 1 opvangadres heeft een wachtlijst die varieert van 1,5 tot 4 weken.
- 1 opvangadres heeft geen wachtlijst, omdat het een crisisopvang is en tevens nachtopvang heeft.

OVERIJSEL

- 1 opvangadres heeft zeer beperkte opvang voor zwerfjongeren, de plekken zijn altijd vol. Jongeren zijn aangewezen op gewone nachtopvang.
- 1 opvangadres heeft altijd plek.
- 1 opvangadres heeft geen wachtlijst voor dagopvang.

UTRECHT

- 1 opvangadres heeft geen wachtlijst. Het is een crisisopvang voor alle leeftijden. Mensen kunnen tot 10 keer per maand overnachten.
- 1 opvangadres heeft soms een wachtlijst, maar lost dit snel op.
- 1 opvangadres heeft geen wachtlijst en overlegt veel met andere instanties en hulpverleners, zodat er altijd gezocht wordt naar een plek voor de jongere.

DRENTHE

- 1 opvangadres heeft geen wachtlijst.
- 1 opvangadres heeft een wachtlijst van 3-5 jongeren, de duur van de wachtlijst is wisselend.

GRONINGEN

- 1 opvangadres heeft een wachtlijst van 4 maanden. Er wordt vaak uitgeweken naar crisisopvang, die vaak vol is en niet specifiek gericht is op jongeren.

FRIESLAND

- 1 opvangadres heeft een wachtlijst variërend van 10 tot 35 wachtende jongeren. Voor nachtopvang is altijd plaats. Voor opvang met begeleiding is de wachttijd gemiddeld 4 weken.

ZEELAND

- 1 opvangadres heeft geen wachtlijst.

